

การพัฒนาแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

THE DEVELOPMENT MODEL OF SCHOOL SAFETY MANAGEMENT: BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย^{1*}, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์², ปาจารย์ นาคะประทีป³ และ จักษ์ จิตตธรรม⁴

THANUTTAWAT VORAWATBAVORNCHAI^{1*}, SUPAPORN TUNGDMARNERSAWAD²,

PARJAREE NAKAPRATIP³ and JAK JITTATHUM⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน และ 2) การพัฒนาแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง 295 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9839 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ 1.1) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.2) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.3) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.4) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.5) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.6) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.7) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.8) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.9) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ประกอบด้วย การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักวิชาการ พบว่ารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ ความสามารถนำไปปฏิบัติได้

คำสำคัญ : การบริหารความปลอดภัย ; รูปแบบการบริหารความปลอดภัย ; การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Doctoral Student, Doctor of Education Program in Educational Leadership, Graduate School, Suan Dusit University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะกรรมการควบคุมหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการภาวะผู้นำทางการศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Assistant Professor, Dr., Advisor Committee, Doctor of Education Program in Educational Leadership, Graduate School, Suan Dusit University.

³ ครูผู้ช่วย โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ, Assistant Teacher, La-Orutis Demonstration School, Bangkok.

⁴ พลตำรวจตรี ดร. ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, Police Major General Dr., Expert, Royal Thai Police.

* Corresponding Author. Email: parjareenakapratip@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study opinions towards school safety management and 2) to develop a model of school safety management. Mix method Research was used. The population was administrators and teachers involved in school safety management under the Office of Primary Educational Service Area, Bangkok, in the amount of 1,114 people randomly selected according to the proportion of the population. The sample group was 295 people. The research tool was the use of questionnaires. The confidence value was .9839. The statistics used were mean and standard deviation. It is qualitative research. Key informants include school administrators, teachers, parents, and school committees 10 persons. The research tools used were the interview form and the data analyzed by content analysis.

The findings were as follows: 1) Opinions on school safety management 1.1) Opinions on the practice of school safety management in general were at a high level. 1.2) Opinions on the practice of buildings and facilities in general were at a high level. 1.3) Opinions on the practice of disaster management in school in general were at a high level. 1.4) Opinions on the current state of the disaster risk reduction practices in general were at a high level. 1.5) Opinions on the practices of safety in schools in general were at a high level. 1.6) Opinions on the practice of threats caused by human violence in general were at a high level. 1.7) Opinions on the practices concerning the dangers caused by accidents in general were at a high level. 1.8) Opinions on the practices concerning the dangers arising from copyright infringement in general were at a high level. 1.9) Opinions on the practices concerning the harm caused by physical and mental health effects in general were at a high level. 2) The model of school safety management consists of prevention, indoctrination and suppression. The result of the evaluation of such model has been evaluated by experts in human resource management. Scholars have found that all components of the model of school safety management are most appropriate and practical.

Keywords: Safety Management ; Model of School Safety Management ; School Safety Management

บทนำ

เหตุการณ์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนในช่วงที่ผ่านมา สะท้อนถึงการขาดการบริหารความปลอดภัยภายในโรงเรียน โดยเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญตระหนักและเข้มงวดจริงจังเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยในโรงเรียนขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนจากความรุนแรง รวมถึง การโจมตี การกลั่นแกล้ง การตกเป็นเหยื่อ การขโมย ความผิดปกติของห้องเรียน การต่อสู้ การใช้อาวุธ การโจมตีทางเพศ และอาชญากรรมรุนแรง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกวัย (Applebury, G.,2021) ถ้าไม่มีความปลอดภัยใน

โรงเรียน นักเรียนจะไม่สามารถมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จและอนาคต

จากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียน นำไปสู่การศึกษาและทบทวนนโยบายและการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ความปลอดภัยของโรงเรียนเป็นปัญหาหลักในทุกระดับของรัฐบาลของประเทศ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับรัฐบาลกลาง คณะกรรมการโรงเรียนประชุมกับครูและผู้บริหารเพื่อรับฟังข้อกังวลและเสนอแนวทางแก้ไข (เอกรินทร์ บำรุงศักดิ์, 2565) รัฐบาลกำลังดำเนินการเพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนและการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนและผลกระทบต่ออนาคตของเด็กนักเรียน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 มาตรา 63 ระบุ

ว่าโรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม

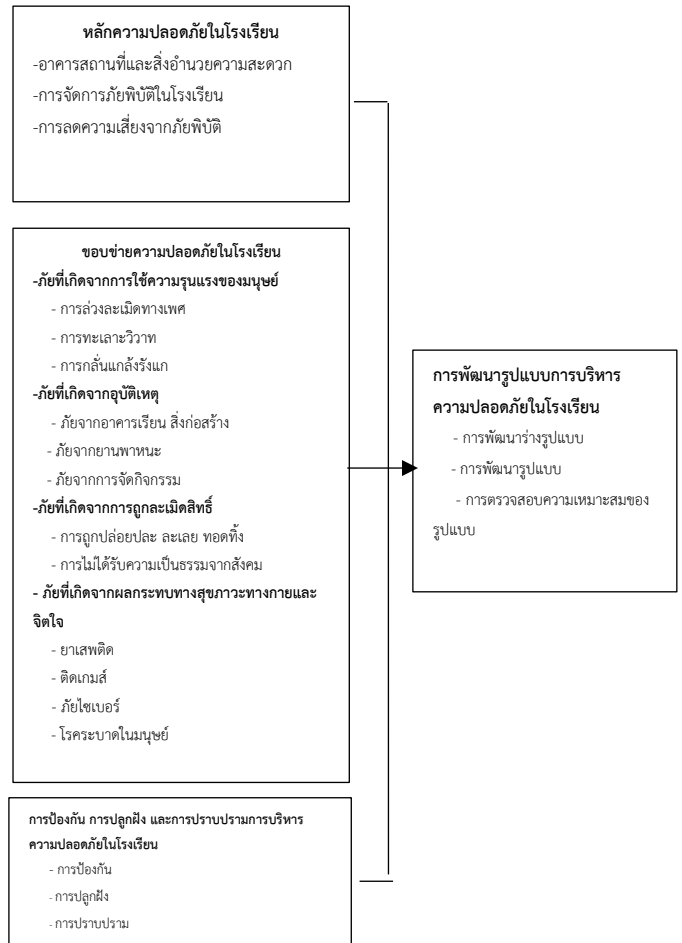
นักเรียนทุกวัยต้องการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเพื่อการศึกษาและการพัฒนาที่ดีขึ้น นักเรียนที่รู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียนมีผลการเรียนแย่ลงและมีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะเสพยาและกระทำความผิด Mubita (2021) โรงเรียนต้องเผชิญกับวิกฤตด้านความปลอดภัย โรงเรียนต้องประชุมกับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังและเสนอแนะทางแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนของบุตรหลาน รัฐบาลต้องดำเนินการเพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนและการบังคับใช้กฎหมาย ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและผลกระทบของความปลอดภัยในโรงเรียนต่ออนาคตของเด็กนักเรียนทุกคน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน
2. พัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 แนวทาง หลักการการดำเนินงานความปลอดภัยในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) มาตรการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2565) แนวคิด การพัฒนาแบบ Smith, et al, (1980, p.461) และ Keeves (1988, pp.561-565) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการรวบรวมข้อมูลสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนทั้งหมด 37 โรงเรียน ประชากรทั้งหมด 1,114 คน ผู้ปกครองนักเรียน 37 คน ผู้อยู่ในชุมชน 37 คน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2564)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดตามสัดส่วนประชากรตามการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1973) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamana ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Sangren, 1999) ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ

นัยสำคัญ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากโรงเรียน
295 คน ผู้ปกครอง 37 คน และผู้อยู่ในชุมชน 37 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูหรือบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 3 คน ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา (ผู้ที่อยู่ในชุมชน) จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์/คุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคคลที่เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน หรือการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นในการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ และการหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index of item objective congruence) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9839

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสร้างคำถามจำนวน 8 ข้อหลัก ได้แก่ 1) ผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารและดูแลความปลอดภัย 2) นโยบายและวิธีการบริหารความปลอดภัย 3) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการบริหารความปลอดภัย 4) นโยบายการบริหารความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 5) นโยบายการบริหารความปลอดภัยด้านการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน 6) นโยบายการบริหารความปลอดภัยด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 7) วิธีการบริหารความปลอดภัย และ 8) ประเด็นสำคัญของการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พร้อมทั้งนำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิตเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและทำการรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิตไปแสดงต่อผู้บริหารกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และนัดหมายเวลาสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย

2.3 การสัมภาษณ์ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญบันทึกเสียงและรูปภาพไว้พร้อมทั้งจัดบันทึกข้อมูลที่สำคัญไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน
ดังนี้

1.1) หลักความปลอดภัยในโรงเรียน

หลักความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .674) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
4.29, S.D. = .653) รองลงมาคือ การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = .787) และสุดท้าย คือการลด
ความเสี่ยงจากภัยพิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = .805)

1.2) อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

การปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .653) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการตรวจดูแลและ
บำรุงรักษาอาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .704) รองลงมาคือ โรงเรียนมี
การดูแลอาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย
กับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .820) และสุดท้าย
คือโรงเรียนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุและความสะดวกต่อ
นักเรียนในการเดินทางมาเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18,
S.D. = .879)

1.3) การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน

การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = .787) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการภัยพิบัติ
และเหตุฉุกเฉินของโรงเรียนได้รับการทบทวนและปรับปรุง
ต่อเนื่องทุกปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = .795) รองลงมา
คือ โรงเรียนมีคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบจัดการภัยพิบัติใน
โรงเรียนและพื้นที่ใกล้เคียงโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93,
S.D. = .954) และสุดท้าย คือโรงเรียนมีมาตรการ วิธีการปฏิบัติ
และคู่มือการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = .863)

1.4) การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

การปฏิบัติเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = .805) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีแผนและวิธีดำเนินการสำหรับการ

จัดการเรียนการสอนตามความจำเป็นเมื่อมีภัยพิบัติ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = .908) รองลงมาคือโรงเรียนมีแผนและมี
การชักชวนนักเรียนและบุคลากรสำหรับการเผชิญเหตุภัยพิบัติ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = .870) และสุดท้าย คือ
โรงเรียนมีการจัดทำแผนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของ
โรงเรียนได้รับการทบทวนและปรับปรุงต่อเนื่องทุกปี อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = .897)

1.5) ขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน

การปฏิบัติเกี่ยวกับขอบข่ายความปลอดภัยใน
โรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = .626)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = .610) รองลงมาคือ ภัยที่เกิดจากการใช้
ความรุนแรงของมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = .623)
และสุดท้าย คือ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .786)

1.6) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

การปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรง
ของมนุษย์โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = .623)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรคระบาดในมนุษย์ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = .827) รองลงมาคือ การทะเลาะวิวาท
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .740) และสุดท้าย คือการ
กลั่นแกล้งรังแก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = .773)

1.7) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

การปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุโดยรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = .610) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ภัยจากการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26,
S.D. = .670) รองลงมาคือ การทะเลาะวิวาท อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .740) และสุดท้าย คือการกลั่นแกล้งรังแก
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = .773)

1.8) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์

ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์โดยรวม อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .786) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13,
S.D. = .807) และสุดท้าย คือ การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = .850)

1.9) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกาย
และจิตใจ

ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = .696) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรคระบาดในมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = .827) รองลงมาคือ ยาเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = .780) และสุดท้าย คือ ภัยไซเบอร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = .853)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ รูปแบบการบริหารความปลอดภัย
ในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = .447) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = .433)
รองลงมาคือ ด้านความถูกต้องของรูปแบบ และด้านความ
เหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = .438) และสุดท้ายคือ ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = .547) โดยการสัมภาษณ์เชิง
ลึก แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 3 คน ครูหรือบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 3 คน
ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา (ผู้ที่อยู่ใน
ชุมชน) จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนด
เกณฑ์/คุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคคลที่
เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับการ
บริหารงานโรงเรียน หรือการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบหลัก

ผู้อำนวยการโรงเรียน ดูแลนักเรียนและบุคลากรทั้งหมด
ในโรงเรียน ครูที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายบุคคล

นโยบาย

นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ โรงเรียนมีนโยบายการป้องกัน การปลุกฝัง และการปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้รับการประเมินการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนจากระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งระบบภายในและภายนอกของสถานศึกษา

วิธีการบริหาร

ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงเรียน นักเรียน
ผู้ปกครอง ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
และตำรวจในพื้นที่ การจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผน

การดำเนินการการป้องกัน การปลูกฝัง และการ
ปราบปราม ให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
ให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่
เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพ
ทางกายและจิตใจ ยาเสพติด ดิดเกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี
อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และภัยโรคระบาดในมนุษย์

เป้าหมาย

นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยใน
โรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับความปลอดภัยทุกด้าน

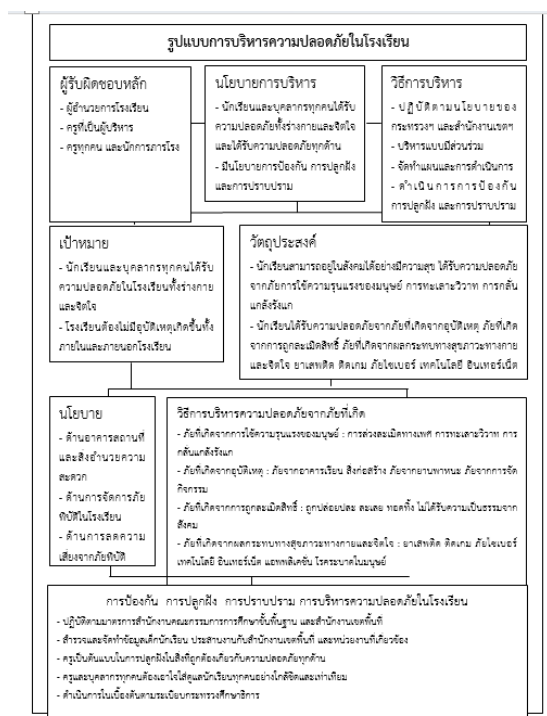
ไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
ผู้ปกครองเชื่อมั่นในความปลอดภัยของนักเรียนขณะอยู่ใน
โรงเรียน

วัตถุดิบ

นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้รับ
ความปลอดภัยจากภัยการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ การทะเลาะ
วิวาท การกลั่นแกล้งรังแก ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะ
ทางกายและจิตใจ ยาเสพติด ติดเกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี
อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และภัยโรคระบาดในมนุษย์

นโยบาย: ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้บริหารดูแลและปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและไม่เกิด อุบัติเหตุ รวมถึงการ

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีองค์ประกอบและรายละเอียดดังนี้

กันพื้นที่อันตราย จัดให้มีครูเฝ้าและนักการภารโรงที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ที่กำหนด มีกล้องวงจรปิดตามอาคารสถานที่

นโยบาย: ด้านการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน

การจัดทำแผนเชิงรุกและเชิงรับ จัดทำแผนเผชิญเหตุ และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านเมื่อเกิดเหตุขึ้น การเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้น จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ การประสานตำรวจในพื้นที่ และหน่วยบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้รู้วิธีการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยขึ้น

นโยบาย: ด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ และสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในการอบรมให้ความรู้ความปลอดภัยในโรงเรียนและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติตน เมื่อมีเหตุฉุกเฉินจากภัยพิบัติ

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิด

1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

1.1 การล่วงละเมิดทางเพศ มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ ผู้บริหารและครูต้องเอาใจใส่ สังเกตพฤติกรรม และดูแลนักเรียน มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน

1.2 การทะเลาะวิวาท มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนกำหนดมาตรการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเพื่อความเข้าใจ ครูประจำชั้นคอยดูแลนักเรียนให้ความรู้ และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม

1.3 การกลั่นแกล้งรังแก มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนให้ความรู้โทษและภัยที่อาจเกิดจากการบูลลี่ (Bully) และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม และการแบ่งปันซึ่งกันและกัน

2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

2.1 ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ผู้บริหารดูแลสภาพพื้นที่ให้มีความปลอดภัย

การจัดเตรียมครูเฝ้ารับผิดชอบพื้นที่รอบบริเวณโรงเรียน คอยหมั่นตรวจสอบอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน การจัดทำแผนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.2 ภัยจากยานพาหนะ มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ การประสานตำรวจพื้นที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายสถานศึกษา การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยานพาหนะ วินัยจราจร การตรวจสอบความพร้อมของรถยนต์และพนักงานขับรถ

2.3 ภัยจากการจัดกิจกรรม มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และการประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมก่อนที่จะจัดกิจกรรม มีครูดูแลตลอดในการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด และกำกับให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

3. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ

3.1 การที่เด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเยี่ยมบ้าน ติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.2 การที่เด็กนักเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม ครูประจำชั้นคอยดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียม

4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

4.1 ยาเสพติด มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด กำหนดผู้รับผิดชอบดูแลปัญหาเสพติด เฝ้าระวังนักเรียนที่ล่อแหลมเกี่ยวกับยาเสพติด โรงเรียนจัดให้มีโครงการครูแดร์ หรือ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) เป็นการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.2 ติดเกม มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการติดเกม โดยครูใช้เกมเป็นสื่อการเรียนรู้ของเกมออนไลน์ สอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบแบ่งเวลาในการเล่น

4.3 ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนต้องมีโปรแกรมการควบคุมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ทั้งในคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนักเรียน

4.4 โรคระบาดในมนุษย์ เช่น โควิด 19 มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนประสานงานหน่วยงานสาธารณสุขตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้นประจำภาคการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การป้องกัน การปลูกฝัง การปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

1. การป้องกัน มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ดังนี้
โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้บริหารโรงเรียน และครู จัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียน
2. การปลูกฝังบุคลากรและเด็กนักเรียน มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ดังนี้ ให้ครูเป็นต้นแบบในการปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้อง และสิ่งที่เป็นความดีในการที่นักเรียนจะได้ปฏิบัติตาม
3. การปราบปราม มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ดังนี้
โรงเรียนปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้บริหารและครูประจำชั้นดำเนินการในเบื้องต้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และระเบียบของโรงเรียน ในกรณีที่ทราบเรื่อง และรายงานตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูทุกคนในโรงเรียนดูแลนักเรียนและบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียน สอดคล้องกับ ปราณ อินทรักษา (2554) ศึกษาสภาพการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา พบว่า 1) มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ การปฏิบัติที่พบมากที่สุด คือ แต่งตั้งบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และจัดให้มีครูในการควบคุมดูแลให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

นโยบายการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับความปลอดภัยทุกด้าน และโรงเรียนมีนโยบายการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สอดคล้องกับ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2551) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า 1) มิติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผล 2) มิติด้านการจัดการ การผลักดันระบบและกระบวนการทำงานและดึงการมีส่วนร่วม 3) มิติในการดำเนิน งานความปลอดภัย ประกอบด้วย

การก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก การกัน คือการดำเนินการป้องกัน และการแก้ คือการดำเนินการแก้ไขปัญหา การเกี่ยวให้เกิดการเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกลุ่มและแผนงาน

วิธีการบริหารการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และตำรวจในพื้นที่ รวมถึงการจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผนในการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สอดคล้องกับ Khadija Arkoubi (2016) กล่าวว่า โรงเรียนควรมีโปรแกรมหรือกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียน รวมถึงมาตรการรักษาความปลอดภัย โปรแกรมการไกล่เกลี่ยระหว่างเพื่อน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การฝึกอบรมความไว การแก้ไขข้อขัดแย้ง และโปรแกรมการสอนเทคนิคการผ่อนคลายตนเองให้กับนักเรียน รวมถึงการสรรหาหรือจัดซื้อการติดตั้งกล้อง

เป้าหมายการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับความปลอดภัยทุกด้าน โรงเรียนต้องไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และผู้ปกครองเชื่อมั่นในความปลอดภัยของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน สอดคล้องกับ ณัฐวัฒน์ ศุภลักษณ์พิทยา (2560) เป้าประสงค์ความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน เพื่อลดความเสี่ยงของภัยทุกชนิดที่อาจเกิดขึ้น ปรับปรุงให้เด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการไม่แบ่งแยกและมีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมและปลอดภัย เสริมสร้างความเข้มแข็งของการประสานงานและเครือข่ายเพื่อความสามารถในการฟื้นตัวในทุกระดับ

วัตถุประสงค์การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้รับความปลอดภัยจากภัยการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ยาเสพติด ดิดเกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และภัยโรคระบาดในมนุษย์ สอดคล้องกับ Mubita (2021) กล่าวว่า โรงเรียนควรปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้ 1) จัดทำนโยบายความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน 2) ดำเนินการ

ประเมินความเสี่ยงของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลภายนอกผู้ที่เข้ามาในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 4) อบรมให้ความรู้ฝึกฝนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

นโยบาย: ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้บริหารดูแลและปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและไม่เกิด อุบัติเหตุ รวมถึงการกันพื้นที่อันตราย และจัดให้ให้มีกล้องวงจรปิดตามอาคารสถานที่ สอดคล้องกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ศึกษาแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่ ในมาตรการป้องกันอุบัติเหตุนั้นต้องมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีการรายงานฝ่ายบริหารเพื่อให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่เป็นประจำทุกภาคปีการศึกษา ทั้งนี้ต้องจัดให้มีการแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลอาคารและบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน

นโยบาย: ด้านการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนเชิงรุกและเชิงรับ จัดทำแผนเผชิญเหตุ และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านเมื่อเกิดเหตุขึ้น จัดให้บุคลากรและนักเรียน ได้รับการอบรมความรู้ การฝึกปฏิบัติ ฝึกซ้อมการผจญภัยเผชิญเหตุ และการเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้น จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ศึกษาแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยด้านการให้บริการความปลอดภัย ในการจัดทำคู่มือการบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ

นโยบาย: ด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พบว่า โรงเรียนควรประสานขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจ และสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในการอบรมให้ความรู้ความปลอดภัยในโรงเรียนและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ รวมถึงโรงเรียนจัดทำคู่มือการปฏิบัติตน เมื่อมีเหตุฉุกเฉินจากภัยพิบัติ สอดคล้องกับ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2551) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า 1) มิติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผล 2) มิติด้านการจัดการ การผลักดันระบบและกระบวนการทำงานและดึงการมีส่วนร่วม 3) มิติในการดำเนินงานความปลอดภัย ประกอบด้วย การก่อให้เกิดความรู้

ความเข้าใจ ความตระหนัก การกัน คือการดำเนินการป้องกัน และการแก้ คือการดำเนินการแก้ไขปัญหา การเกี่ยวให้เกิดการเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกลุ่มและแผนงาน

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ พบว่า 1) การล่วงละเมิดทางเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูต้องเอาใจใส่ สังเกตพฤติกรรม และดูแลนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดให้ได้รับความปลอดภัย ทั้งร่างกายและจิตใจ มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน เพื่อทราบถึงผลกระทบที่จะได้รับและการดำเนินการลงโทษตามกฎหมาย มีการสอนวิชาเพศศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และป้องกันตัวได้ มีการจัดการแยกห้องน้ำในส่วนของผู้หญิงและผู้ชายเป็นสัดส่วน รวมถึงมีติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณใกล้เคียง 2) การทะเลาะวิวาท พบว่า โรงเรียนกำหนดมาตรการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ครูจะเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพูดคุย อธิบายเหตุผลให้เข้าใจกัน รวมถึงเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน และ 3) การกลั่นแกล้งรังแก พบว่า โรงเรียนกำหนดมาตรการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ครูจะเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพูดคุย อธิบายเหตุผลให้เข้าใจกัน รวมถึงเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ให้ความรู้โทษและภัยที่อาจเกิดจากการบูลลี่ (Bully) และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม และการแบ่งปันซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ Mubita (2021) กล่าวว่า โรงเรียนควรปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้ 1) จัดทำนโยบายความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน 2) ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลภายนอกผู้ที่เข้ามาในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 4) อบรมให้ความรู้ฝึกฝนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน 5) เรียนรู้ขั้นตอนฉุกเฉินของโรงเรียน 6) นักเรียนเจ้าหน้าที่ และผู้ปกครองควรทราบเส้นทางการเดินทางที่ปลอดภัยไปและกลับจากโรงเรียน 7) รู้และปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยและความปลอดภัยของโรงเรียน

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ พบว่า 1) ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง พบว่า ผู้บริหารและฝ่าย

บริหารทั่วไปดูแลสภาพพื้นที่ให้มีความปลอดภัยและไม่เกิดอุบัติเหตุ การตรวจสอบอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และปลอดภัย จัดทำแผนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามอายุการใช้งาน และการซ่อมบำรุงรักษาให้ทันเวลา และจัดทำเขตพื้นที่ก่อสร้างอย่างชัดเจนและเขตห้ามเข้า 2) ภัยจากยานพาหนะ พบว่า โรงเรียนต้องปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานตำรวจพื้นที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายสถานศึกษา การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยานพาหนะ วินัยจราจร เช่น จุดอับของรถ การเดินข้ามทางม้าลาย การเอาตัวรอดจากการถูกลี้มไว้ในรถ และการสวมหมวกกันน็อก โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของรถยนต์และพนักงานขับรถ เช่น มีใบขับขี่ไม่ดื่มสุรา และมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดให้มีการทำประกันชีวิตให้กับนักเรียนและบุคลากรทุกคน 3) ภัยจากการจัดกิจกรรม พบว่า โรงเรียนต้องกำหนดผู้รับผิดชอบ และการประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมก่อนที่จะจัดกิจกรรม ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียน และขอความร่วมมือจากตำรวจพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่ และชุมชน ในการดูแลความปลอดภัยในการกิจกรรมนอกโรงเรียน สอดคล้องกับ สุกัญญา พรน้อย ญัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ และสมโภชน์ อเนกสุข (2563) การจัดการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ระบบคุ้มครองเด็ก การเดินทางกลับบ้านโรงเรียน ความปลอดภัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรความปลอดภัยและแผนฉุกเฉินในโรงเรียน

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ พบว่า 1) การที่เด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลยทอดทิ้ง พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดโครงการเยี่ยมบ้าน ติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และการช่วยเหลือได้ทันเวลา 2) การที่เด็กนักเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม พบว่า โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม และครูประจำชั้นคอยดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียม เพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม สอดคล้องกับ Applebury, G. (2021) กล่าวว่า ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนจากความรุนแรง รวมถึง การโจมตี การกลั่นแกล้ง การตกเป็นเหยื่อ

การขโมย ความผิดปกติของห้องเรียน การต่อสู้ การใช้อาวุธ การโจมตีทางเพศ และอาชญากรรมรุนแรง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกวัย

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ พบว่า 1) ยาเสพติด พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด ประสานตำรวจในพื้นที่ให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากรเกี่ยวกับ ยาเสพติด โทษทางกฎหมาย และผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดให้มีโครงการครูแดร์ หรือ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) เป็นการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2) ติดเกม พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการติดเกม ให้ครูใช้เกมเป็นสื่อการเรียนรู้ของเกมนอนไลน์ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองไม่ให้นำโทรศัพท์เอามาจากที่บ้าน รวมถึงให้ผู้ปกครองลดชั่วโมงของสัญญาณอินเทอร์เน็ตลง 3) ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันมีวิธีการบริหารความปลอดภัย พบว่า โรงเรียนต้องมีโปรแกรมการควบคุมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ทั้งในคอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนักเรียน การบล็อกเว็บไซต์ที่เป็นอันตราย การใช้ห้อง Chat Board และการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เทคโนโลยีแบบชาญฉลาด และ 4) โรคระบาดในมนุษย์ พบว่า โรงเรียนต้องประสานงานหน่วยงานสาธารณสุขตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้นประจำภาคการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน ปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนการป้องกันเชิงรุก เกี่ยวกับโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สอดคล้องกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ศึกษาแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยด้านการจัดสวัสดิการศึกษา การสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งมั่วสุ่มและแหล่งอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา

การป้องกัน การปลูกฝัง การปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า 1) การป้องกัน พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียนทุกด้าน และประสานตำรวจในพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่ และชุมชน ติดตั้งกล้องวงจรปิดในโรงเรียน และจัดหาพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำ

โรงเรียนทั้งในและนอกเวลาราชการ 2) การปลูกฝังบุคลากรและเด็กนักเรียน พบว่า ผู้บริหารกำชับครูและบุคลากรทุกคนต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดและเท่าเทียม ถึงความปลอดภัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จัดโครงการเยี่ยมบ้านติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการอบรมแก่นักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น มีการเรียนการสอนแบบบูรณาการในวิชาพลศึกษา และการเล่นกีฬา การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักเรียน ยาเสพติด เกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ต และ 3) การปราบปราม พบว่า โรงเรียนต้องปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การพบผู้ปกครอง การพูดคุยทำข้อตกลง การลงโทษตามข้อบังคับของโรงเรียน เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นในโรงเรียน และการประสานตำรวจในพื้นที่มาช่วยเหลือในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Khadija Arkoubi (2016) กล่าวว่า มาตรการหรือวิธีการการควบคุมการเข้าถึงโรงเรียน ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทุกทางเข้า รวมทั้งป้ายชื่อสำหรับผู้เข้าโรงเรียน เมื่อโรงเรียนนำมาตรการหรือวิธีการมาใช้ ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างโรงเรียนที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนทุกคน การทำให้โรงเรียนปลอดภัยต้องอาศัยความมุ่งมั่นและการดำเนินการตามมาตรการหรือวิธีการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกอร อุณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(2), 1-14.
- [2] ณัฐวัฒน์ ศุภลักษณ์พิทยา. (2560). ฉบับแปลไทย, *ความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน*. กรอบแนวคิดระดับโลกเพื่อสนับสนุน. Unicef for every child.
- [3] ปราณี อินทรักษา. (2554). *การศึกษาการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2551). กรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. *เอกสารการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 46 วันที่ 29 ม.ค. - 1 ก.พ. 2551 กรุงเทพฯ*, หน้า 160-171.
- [5] สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
- [6] สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2565). *มาตรการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- [8] สุกัญญา พรน้อย ณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ และสมโภชน์ อเนกสุข. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 10(3), 733-744.
- [9] เอกรินทร์ บำรุงศักดิ์. (2565). *กราดยิงหนองบัวลำภู : ครบรอบ 1 เดือน รัฐออกมาตรการอะไรแล้วบ้าง*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2565, สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-63515960>
- [10] Applebury, G. (2021). *Why Is School Safety Important*. Retrieved July 15, 2021, from <https://safety.lovetoknow.com>.
- [11] Keeves, P.J. (1988). *Educational research methodology and measurement: An international handbook*. Oxford, England: Pergamon Press.

- [12] Khadija Arkoubi. (2016). Safety in Schools. *International Journal of Scientific & Engineering Research*, 7(3), pp.708-710, ISSN 2229-5518
- [13] Mubita, K. (2021). An assessment of the Provision, Quality and Adequacy of Welfare Facilities in Selected Schools of Lusaka. *International Journal of Research and Innovation in Social Science (IJRISS)*, 5(6). ISSN 2454-6186
- [14] Sangren, S. (1999). *A Simple Solution to Nagging Questions about Survey, Sample Size and Validity*. New York: Ithaca.
- [15] Smith, R. H., et al. (1980). *Measurement : Making Organization Perform*. New York : Macmillan.
- [16] Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*.